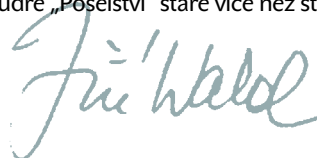

Milí čtenáři,

původně jsem měl v úmyslu vám v tomto čísle Sanquis popřát krásné Vánoce. Nakonec jsem se však rozhodl – vzhledem k situaci, kterou právě prožíváme – podělit se s vámi o důležité poselství, a tak otiskujeme proslulý Hubbardův esej z roku 1899. Co nám více než sto let starý text může dnes ještě dát? Jak nás může inspirovat? Pokaždé, když zahajujeme v Čechách nebo ve světě novou expozici ORBIS PICTUS, zveme její návštěvníky do světa fantazie, která dokáže zlomit pouta jakéhokoli otroctví. Ano, věříme, že fantazie má takovou moc! A když se nyní vracíme k Hubbardovu „Poselství“, činíme to s přesvědčením, že k překonání současných problémů budeme potřebovat nejen mnoho tvůrčí fantazie, ale také mnoho Hubbardových Rowanů. Krize (nejen ta finanční) přišla asi v nejvyšší čas a snad nás rychle dovede k pochopení, že stabilita společnosti a blahoby, jak ho dnes chápeme a žádáme, nejdou dohromady. Prosim, přečtěte si to moudré „Poselství“ staré více než sto let...

Jiří Wald,
vydavatel

P. S. Hubbardův výklad příčin úspěchu světově známého eseje a poznámky k němu najdete na www.sanquis.cz, informace k Orbis Pictus aneb Brána do světa tvořivé lidské fantazie na www.orbis-pictus.com.

Elbert Hubbard

Poselství Garciovi

Z celé historie někdejší dávné kubánské války svítí v mých vzpomínkách jako zářící hvězda především jeden muž. Když totiž mezi Španělskem a Spojenými státy vypukla válka, stalo se životně důležitým získat co nejrychleji spojení s vůdcem povstalců Garciou. Byl tehdy někde v kubánských horách, aniž kdo věděl kde. A přestože si prezident potřeboval zajistit jeho spolupráci bez prodlení, nedařilo se jej dosáhnout.

Až zcela nakonec poradil kdosi prezidentovi: Jestliže vůbec někdo je schopen nalézt Garciu, pak je to muž jménem Rowan. Zavolali tedy Rowana a předali mu dopis pro Garciu.

Nechci vám však dnes podrobně vypravovat, jak Rowan dopis převzal, zabalil jej pečlivě do nepromokavého obalu, připevnil si jej na prsa, jak po čtyřech dnech plavby vystoupil obklopen tmou z malého člunu na pobřeží Kuby, jak zmizel v džungli, prošel nepřátelskou zemí a za tři týdny se znovu objevil na druhé straně ostrova po té, co doručil dopis adresátovi. Z toho všeho chci zdůraznit jen jednu skutečnost.

Prezident dal Rowanovi dopis, aby jej doručil Garciovi. A Rowan dopis převzal, aniž se zeptal: „Kde najdu Garciu?“ To je klíč k tajemství! Portrét Rowana by měl být vystaven na stěnách tříd všech škol po celé zemi. Neboť mladí lidé nepotřebují zdaleka tolik školní moudrosti ani učení v tom či onom oboru, jako především stát se osobnostmi nezdolně spolehlivými a schopnými jednat s nejvyšším soustředěním vši své energie; aby totiž dovedli uskutečnit to, na čem skutečně v tu chvíli záleží: donést poselství Garciovi.

Generál Garcia je ovšem dnes již dávno mrtev; jsou zde však další Garciové. Kdokoliv se někdy snažil uskutečnit něco velikého, co bylo možno provést jen s pomocníky, vždy brzy s úděsem zjistil, jak jsou lidé většinou neschopni soustředit se na jednu nezbytnou věc, a tu provést pak až do konce.

Nedbalost a nepozornost, lhostejnost a polovičatá práce bývá totiž pravidlem; proto také ten, kdo má zodpovědnost za jiné, nedosáhne obvykle úspěchu, pokud nedonutí ostatní – žel často teprve nátlakem nebo pohrůzkami – aby mu byli nápomocni. Vyskytují se zde jen zcela řídké výjimky.

Ověřte si to sami. Máte-li na pracovišti například šest vám podřízených pracovníků, zavolejte kteréhokoliv z nich a řekněte: „Budte tak laskav, podívejte se do naučného slovníku a vypište mi z něho, zcela krátce, životopis Correggiův.“

Váš spolupracovník odpoví: „Ano pane.“ Dá se ale do práce? Vsaďm se, že ne. Vrhne na vás udivený pohled a položí nejméně

Miluji člověka, jenž pracuje *stejně dobře* za dozoru i bez něho

jednu z těchto otázek: „Kdo to byl? Jaký slovník? Kde je takový naučný slovník? Chcete to skutečně po mně? Nemyslíte spíše Bismarka? Žije ještě? Proč to nemá vyhledat Karel? Musí to být hned? Co kdybych vám slovník přinesl a vy si to vyhledal sám? Proč to potřebujete vědět?“

Jsem si téměř jist, že až mu zodpovíte všechny jeho otázky a vysvětlíte, jak najít požadovanou informaci i důvod, proč ji potřebujete, váš spolupracovník odejde a za dvěma požádá dalšího kolegu, aby mu pomohl vyhledat Correggiu. A když se později vrátí, sdělí vám, že takové jméno neexistuje. Není totiž pod „K“.

Možná ovšem, že svoji sázku prohrají, z hlediska pravděpodobnosti je to však téměř nemožné. Je to právě tato neschopnost jednat samostatně, ona slabost vůle a neochota chopit se s chutí díla, jež ještě dlouho budou znemožňovat, aby na světě mohly zavládnout vpravdě lidské zaměstnanecké poměry. Neboť lidé zpravidla nechtějí pracovat ani za sebe – natož pak, aby souhlasili s tím, že by užitek z jejich námahy měl jít k dobru i jiným.

A tak popohánění nejrůznějšími prostředky zdá se zatím být nutností, a často je to vůbec jen obava z nezaměstnanosti, jež mnohého pracovníka udržuje při práci.

Dáte-li do novin inzerát, že hledáte písárku, devět z deseti uchazeček nebude znát spolehlivě ani pravopis – nebudou to dokonce ani pokládat za nutné. Mohou však takové lidé napsat dopis Garciovi?

„Vidíte tam toho muže?“ ptal se mne jednou vedoucí známé velké továrny. „Ano, co má být?“ „Je to výborný účetní; kdybych ho poslal něco vyřídít do města, asi by věc správně vybavil. Je však také možné, že by se cestou zastavil třeba i ve čtyřech výčepech, takže dříve, než by došel do středu města, zapomněl by, co vlastně má projednat.“

Lze takovému muži svěřit poselství Garciovi?

Často lze slyšet nářky nad diskriminovanými přistěhovalci, pracujícími za hladové mzdy, a nad chudáky bez domova, hledajícími poctivé zaměstnání. A mnoho proklínání se při tom snáší na ty, kdo vedou a řídí.

Nikdy se však nedozvíte o zaměstnavatelích, kteří ztratili zdraví v úsilí přimět k poctivé práci nedbalce a liknavce. Nedočtete se nikde a nic o jejich námaze vychovat dobré spolupracovníky z lidí, jejichž hlavním zájmem je přestat pracovat v tom okamžiku, když se za vedoucím zavřou dveře. A tak v každé továrně, v každém obchodě neustále probíhá prosívání, stále jsou propouštěni ti, kteří nejsou schopni pravé spolupráce, a na jejich místo jsou přijímáni jiní. Tento proces probíhá trvale, ať již je konjunktura anebo určitá stagnace; rozdíl bývá jen v tom, že ve špatných časech, když je práce málo, provádí se výběr přísněji a důsledněji. Jen nejlepší a nejschopnější zůstávají – ti, kteří jsou schopni donést poselství Garciovi.

Mám velmi nadaného známého. A přece není schopen řídit jakýkoliv sebemenší vlastní podnik a mimoto je nepotřebný

i pro kohokoliv jiného. Žije totiž v představě, že jeho zaměstnavatel jej utiskuje a vykořisťuje, anebo se na to alespoň chystá. Není schopen rozkazy ani udílet, ani přijímat. A kdybyste mu předali poselství, aby je odevzdal Garciovi, asi by vám odpověděl: „Doneste mu je sám.“

Takový člověk ovšem marně hledá zaměstnání, protože v něm zpravidla rozeštvé své kolegy rozseváním nespokojenosti. Rozumové důvody odmítá, a jediný výchovný argument, jemuž je přístupný, je nedostatek piva.

Z lidského hlediska je politováníhodný. Nejsou však politováníhodní i ti, kteří se namáhají vykonat velká díla nejen pro sebe, ale i pro ostatní, kteří kvůli tomu neznají pojem osmihodinové pracovní doby a pětidenního pracovního týdne, kteří předčasně zešedivěli z úsilí zachovat pro jiné práci přes jejich nedbalost a lhostejnost, a často i přes jejich hrubou nevděčnost? Vždyť by tito přece bez podnikavosti jiných zůstali vlastně bez jídla a bez bydlení.

Můžete zde možná i říci, že přeháním. Snad ano. Považoval jsem však za spravedlivé vidět věc z obou stran, a vyjádřit proto sympatie též člověku, který řídil práci přes velké překážky – a když dosáhl cíle, zjistil, že toho není mnoho, co je konečným výsledkem. Byl jsem jak prostým dělníkem, tak i zaměstnavatelem, a proto vím, že je mnoho pravdy zde i tam. Chudobu samu nelze považovat za přednost, a všichni chudí nejsou jen ušlechtilí, stejně tak, jako všichni zaměstnavatelé nejsou jen hrabivci.

Miluji člověka, který vykonává svou práci stejně dobře za dozoru i bez něho. Člověka, který převezme dopis pro Garciu bez jakékoliv nadbytečné otázky, bez utajeného úmyslu zbavit se dopisu při prvé příležitosti, a doručí jej za všech okolností. Takový člověk neztrácí práci, byť by situace byly sebeobtěžnější, a také nikdy nepotřebuje vstupovat do stávkové za vyšší mzdu.

Cesta civilizace totiž vede trvalým, úzkostlivým hledáním takových jednotlivců. Každý jejich rozumný požadavek vždy bývá splněn, protože jde o druh lidí tak důležitý a vzácný, že žádná smysluplná společnost nemůže si dovolit jej ztratit nebo pominout. Člověk toho typu je hledán v každém městě, obci či vesnici, v každé dílně, závodě, kanceláři, obchodě.

Svět prostě nemůže existovat bez takovýchto lidí, kteří by donesli poselství Garciovi. ■